

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-12>

УДК 005.334:005.21:504(477)

Гудзь Юрій Федоровичдоктор економічних наук, професор,
проректор з наукової роботи,

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9122-4648>**Шостаковська Антоніна Віталіївна**

доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту та логістики

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8948-5777>**Майстренко Юлія Володимирівна**

кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та логістики

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1291-016X>**Козинець Анатолій Олександрович**

доктор філософії за спеціальністю менеджмент, доцент кафедри менеджменту та логістики

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3926-4981>**Yurii Hudz, Antonina Shostakovska,****Yuliia Maistrenko, Anatolii Kozynets**

Private Higher Educational Establishment "European University"

**ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ****FINANCIAL INSTRUMENTS FOR ENSURING
THE ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL SECURITY
OF ENTERPRISES**

Анотація. У статті узагальнено результати дослідження фінансових інструментів у забезпеченні економіко-екологічної безпеки підприємств. Доведено, що поєднання фінансової стійкості з екологічною відповідальністю формує нову якість управління, де важливими є фінансова, регуляторна, технологічна та репутаційна складові. Систематизовано функції фінансових інструментів (мобілізаційна, розподільча, контрольна, стимулююча, ризик-менеджмент), а також запропоновано класифікацію за джерелами фінансування, функціональним призначенням і часовими критеріями. Показано переваги та обмеження ключових інструментів: зелені облігації забезпечують доступ до довгострокового капіталу, кредити є гнучкими, але обмежені обсягами, ESG-інвестиції сприяють стратегічним змінам, тоді як екологічне страхування покриває специфічні ризики. Запропоновано рекомендації для підприємств (стратегія фінансування, екологічний менеджмент, прозора звітність) і держави (таксономія, податкові стимули, фінансова інфраструктура). Отримані результати формують підґрунтя для вдосконалення фінансового забезпечення економіко-екологічної безпеки та інтеграції у європейський простір сталого розвитку.

Ключові слова: економіко-екологічна безпека, екологічна безпека, економічна безпека, фінансові інструменти, сталий розвиток, управління підприємствами, промислові підприємства.

Summary. This article examines modern financial instruments for ensuring economic and environmental security of enterprises on the context of global ecological challenges and strengthening sustainable development requirements. The research analyzes theoretical foundations of enterprise economic-environmental security as a comprehensive category combining economic stability with environmental responsibility. The study systematizes and classifies environmentally oriented financial instruments by funding sources, functional purpose, and temporal criteria, investigating the application of green bonds, environmental credits, ESG investments, insurance and compensation mechanisms. The research demonstrates that economic-environmental security represents a multidimensional category characterized by an enterprise's ability to maintain stable financial performance while minimizing environmental impact and ensuring long-term sustainability. Achievement of this state requires mobilization of

significant financial resources through specialized instruments that function as comprehensive mechanisms enabling enterprises to transform environmental challenges into competitive advantages. The classification framework encompasses internal instruments based on enterprise resources including environmental funds, accelerated depreciation, and profit reinvestment, alongside external instruments providing access to larger financing volumes through green bonds, environmental credits, ESG investments, and specialized grants. Functional classification reveals investment instruments for capital expenditure financing, insurance instruments for environmental risk management, and compensation instruments enabling additional revenue generation from environmental activities. The study identifies temporal categories spanning short-term instruments for operational financing, medium-term solutions for project implementation, and long-term mechanisms supporting strategic business model transformation toward sustainability. Analysis demonstrates comprehensive approaches in leading jurisdictions combining regulatory frameworks, financial incentives, and infrastructure development. Key advantages of green financial instruments include access to expanded investor bases, reduced capital costs, enhanced corporate reputation, and alignment with regulatory trends. However, limitations encompass strict transparency requirements, certification complexities, administrative burdens, and market liquidity constraints. The study concludes that successful utilization requires substantial organizational changes, transparency enhancement, internal expertise development, and supportive regulatory environments. State involvement remains critical for market development through favorable policies, infrastructure creation, and targeted incentive provision.

Keywords: economic and environmental security, environmental security, economic security, financial instruments, sustainable development, enterprise management, industrial enterprises.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки характеризується зростанням екологічних ризиків та жорсткішими вимогами до сталого розвитку, що безпосередньо впливає на ефективність функціонування підприємств. Забезпечення економіко-екологічної безпеки стає ключовою умовою їхньої стійкості, адже поєднання фінансової стабільності з екологічною відповідальністю визначає доступ до інвестиційних ресурсів, рівень конкурентоспроможності та перспективи інтеграції у глобальні ринки. У цих умовах постає потреба у впровадженні фінансових інструментів, які здатні не лише акумулювати ресурси для природоохоронних заходів, але й трансформувати екологічні виклики у стратегічні переваги підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Г. Ван, Х. Цуй, К. Гаускен у своїх дослідженнях зазначають, що розвиток зелених фінансів пройшов три етапи: у 2008–2010 рр. основна увага приділялася вуглецевому фінансуванню та ринковим механізмам; у 2011–2017 рр. акцент змістився на кліматичне фінансування та екологічну політику; у 2018–2022 рр. ключовим завданням стало досягнення Цілей сталого розвитку та фінансова трансформація [1]. Х.М.Н.К. Мудаліге підкреслює, що зелені фінанси сприяють декарбонізації, підвищенню енергоефективності та зменшенню промислових викидів, стимулюючи розвиток інновацій і відновлюваної енергетики, особливо в Азії [2]. Д. Кінгслі Вуд, Ч. Фу, Л. Лу та М. Пірані у своїх працях роблять акцент на зелених облігаціях, Фонду зеленого клімату, впливових інвестиціях та ESG-критеріях, що забезпечують ресурсоефективність і підтримують зелене зростання [3; 4]. П. Озілі розглядає стратегії збільшення зеленого фінансування; зусилля щодо підвищення прибутковості зелених інвестицій; сприяння зеленому фінансуванню за допомогою технологій та політики; роль регуляторів та

фінансових установ у порядку денному зеленого фінансування, а також проблеми зеленого фінансування [5].

В українському науковому дискурсі перспективи зелених фінансів аналізують О. Тарасова, яка досліджує розвиток екологоорієнтованої економіки [6]; Т. Жибер та Л. Козарезенко обґрунтовують впровадження кліматичного маркування як елементу зеленого бюджетування [7, 8]; Н. Захарченко, Н. Борисенко та Н. Комісарук розглядають формування стратегій зеленого інвестування та фінансових механізмів екологізації [9, 10]; М. Діба та Ю. Гернего акцентують на джерелах фінансування ініціатив Зеленого курсу [11]; М. Латинін та Ю. Біловіцька аналізують механізми державної політики у сфері сталого розвитку «зеленої» економіки [12].

Незважаючи на прогрес у розвитку дослідження зелених фінансів, відсутність чіткої та уніфікованої класифікації фінансових інструментів за їх екологічною спрямованістю залишається невирешеною проблемою, що ускладнює їх цільове використання підприємствами для забезпечення економіко-екологічної безпеки.

Мета статті – систематизувати та уніфікувати класифікацію фінансових інструментів екологічного спрямування для забезпечення їх ефективного використання підприємствами у сфері економіко-екологічної безпеки.

Виклад основних результатів дослідження. Теоретичне поняття економіко-екологічної безпеки підприємства ґрунтується на інтеграції концепцій економічної безпеки та екологічного менеджменту. Економічна безпека традиційно розглядається як стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечує його стійке функціонування та розвиток. Екологічний аспект додає до цього визначення вимогу дотримання принципів сталого розвитку та мінімізації негативного впливу

на довкілля, створюючи нову якість управління підприємством.

Економіко-екологічна безпека підприємства включає фінансову складову, що відображає прибутковість та ефективність екологічних інвестицій; регуляторну, яка характеризує відповідність вимогам екологічного законодавства; технологічну, пов'язану з упровадженням енергоощадних і безпечних технологій; а також репутаційну, що визначає екологічний імідж і довіру з боку суспільства та партнерів (табл. 1).

Фінансові інструменти у сфері економіко-екологічної безпеки виконують низку важливих функцій, які забезпечують їх комплексний вплив на діяльність підприємств. Мобілізаційна функ-

ція спрямована на акумулювання ресурсів для реалізації природоохоронних програм і проєктів. Розподільча функція забезпечує ефективне використання залучених коштів між пріоритетними екологічними напрямками. Контрольна функція пов'язана з прозорим моніторингом та звітністю щодо використання фінансів. Стимулююча функція створює додаткову мотивацію для підприємств у впровадженні екологічних рішень. Функція ризик-менеджменту спрямована на мінімізацію потенційних екологічних загроз через страхові та резервні механізми (табл. 2).

Фінансові інструменти екологічного спрямування класифікуються за кількома ключовими критеріями (табл. 3).

Таблиця 1 – Структурні компоненти економіко-екологічної безпеки підприємства

Компонент	Характеристика	Ключові індикатори
Фінансова складова	Забезпечення стабільної прибутковості з урахуванням екологічних витрат	Рентабельність екологічних інвестицій, частка «зелених» доходів
Регуляторна складова	Дотримання екологічного законодавства та готовність до змін	Відсутність екологічних порушень, рівень комплаєнсу
Технологічна складова	Впровадження екологічно безпечних технологій	Частка чистих технологій, енергоефективність
Репутаційна складова	Формування позитивного екологічного іміджу	ESG-рейтинги, індекс довіри споживачів

Джерело: сформоване авторами на основі [13]

Таблиця 2 – Функції фінансових інструментів забезпечення економіко-екологічної безпеки

Функція	Зміст	Механізми реалізації
Мобілізаційна	Залучення фінансових ресурсів для екологічних проєктів	Зелені облігації, ESG-інвестиції, екологічні кредити
Розподільча	Оптимальний розподіл ресурсів між екологічними напрямками	Портфельне управління, пріоритизація проєктів
Контрольна	Моніторинг використання коштів на екологічні цілі	Звітність за міжнародними стандартами, аудит
Стимулююча	Створення мотивації до екологічних рішень	Пільгові ставки, бонуси за досягнення цілей
Ризик-менеджмент	Управління екологічними ризиками	Страховання, резервні фонди, деривативи

Джерело: сформоване авторами [14]

Таблиця 3 – Класифікація фінансових інструментів екологічного спрямування

Критерій класифікації	Тип інструменту	Характеристика
За джерелами фінансування		
Внутрішні	Екологічні фонди підприємства	Цільові резерви власних коштів
	Амортизаційні відрахування	Прискорена амортизація екообладнання
	Реінвестування прибутків	Направлення доходів на екопроєкти
Зовнішні	Зелені облігації	Боргові цінні папери для екопроєктів
	Екологічні кредити	Пільгові позики під екоініціативи
	ESG-інвестиції	Інвестиції за ESG-критеріями
За функціональним призначенням		
Інвестиційні	Зелені інвестиційні фонди	Колективні інвестиції в екопроєкти
	Проєктне фінансування	Фінансування конкретних екопроєктів
Страхові	Екологічне страхування	Покриття екологічних ризиків
	Параметричне страхування	Страховання кліматичних ризиків
Компенсаційні	Торгівля квотами	Купівля-продаж квот на викиди
	Сертифікати відновлюваної енергії	Торгівля «зеленими» сертифікатами

Джерело: сформоване авторами [6; 9–11; 14]

За джерелами фінансування виділяють внутрішні механізми, що ґрунтуються на ресурсах підприємства (екологічні фонди, амортизаційні відрахування, реінвестування прибутків), та зовнішні, які забезпечують доступ до ширших фінансових ресурсів (зелені облігації, екологічні кредити, ESG-інвестиції).

За функціональним призначенням інструменти поділяються на інвестиційні, спрямовані на фінансування капітальних витрат та екопроектів; страхові, що знижують ризики екологічної діяльності; а також компенсаційні, які дають змогу підприємствам монетизувати екологічні переваги через ринкові механізми, такі як торгівля квотами чи зеленими сертифікатами. Така класифікація дозволяє структурувати спектр доступних інструментів та визначити їх оптимальне застосування залежно від потреб і стратегій підприємства.

Фінансові інструменти екологічного спрямування доцільно розглядати і з урахуванням часових критеріїв, що визначають горизонти їх використання (табл. 4).

Короткострокові інструменти (до одного року) забезпечують фінансування поточної екологічної

діяльності підприємства, вирізняються оперативністю та гнучкістю, але обмежені обсягами й характеризуються високою вартістю залучених ресурсів. Середньострокові механізми (1–5 років), зокрема зелені банківські кредити чи облігації, створюють умови для реалізації окремих екопроектів, поєднуючи помірний строк з прийнятною вартістю, проте потребують надання забезпечення. Довгострокові інструменти (понад 5 років) – зелені облігації та ESG-інвестиції – спрямовані на стратегічну трансформацію підприємства й відзначаються стабільністю фінансування, але водночас передбачають високі вимоги до звітності та корпоративної прозорості.

Порівняльний аналіз фінансових інструментів дає змогу визначити їхні переваги, обмеження та сфери оптимального застосування залежно від масштабу й специфіки діяльності підприємств (табл. 5).

Зелені облігації забезпечують доступ до широкої інвесторської бази й довгострокового фінансування, проте потребують високої прозорості, сертифікації та складного структурування, що робить їх більш придатними для великих ком-

Таблиця 4 – Часова класифікація фінансових інструментів

Термін	Інструменти	Цілі використання	Переваги	Обмеження
Короткострокові (до 1 року)	Екологічні овердрафти	Фінансування поточної екодіяльності	Гнучкість, швидкість	Обмежені обсяги, високі ставки
Середньострокові (1–5 років)	Зелені банківські кредити	Фінансування екопроектів	Баланс строку та вартості	Потреба в забезпеченні
Довгострокові (понад 5 років)	Довгострокові зелені облігації, ESG-інвестиції	Стратегічна трансформація	Стабільність фінансування	Високі вимоги до звітності

Джерело: сформоване авторами

Таблиця 5 – Порівняльний аналіз основних фінансових інструментів

Інструмент	Переваги	Обмеження	Оптимальне застосування
Зелені облігації	– Доступ до широкої бази інвесторів – Зниження вартості капіталу – Покращення репутації	– Високі вимоги до звітності – Потреба в сертифікації – Складність структурування	Великі підприємства з масштабними екопроектами
Екологічні кредити	– Гнучкість умов – Швидкість оформлення – Конфіденційність	– Обмежені обсяги – Вимоги до забезпечення – Короткі терміни	Середні підприємства з конкретними екопотребами
ESG-інвестиції	– Довгострокове партнерство – Доступ до експертизи – Стабільне фінансування	– Високі вимоги до управління – Тривалий процес залучення – Можлива втрата контролю	Інноваційні компанії з потенціалом зростання
Екологічне страхування	– Покриття специфічних ризиків – Зниження фінансової невизначеності – Підвищення кредитоспроможності	– Високі премії – Обмежене покриття – Складність оцінки ризиків	Підприємства з високими екоризиками

Джерело: сформоване авторами

Таблиця 6 – Рекомендації щодо оптимізації використання фінансових інструментів

Рівень	Заходи	Очікуваний ефект	Терміни реалізації
Підприємство	Розробка комплексної стратегії фінансування екобезпеки	Підвищення ефективності використання коштів	6–12 місяців
	Впровадження систем екологічного менеджменту	Відповідність міжнародним стандартам	12–18 місяців
	Підвищення прозорості звітності	Покращення доступу до фінансування	6–9 місяців
Держава	Створення національної таксономії сталої діяльності	Стандартизація ринку зелених фінансів	18–24 місяці
	Запровадження податкових стимулів	Підвищення привабливості екоінвестицій	12–18 місяців
	Розвиток спеціалізованої фінансової інфраструктури	Зростання обсягів ринку	24–36 місяців

Джерело: сформоване авторами

паній із масштабними екопроектами. Екологічні кредити вирізняються швидкістю оформлення та гнучкістю, однак обмежені за обсягами і строками, тому найчастіше використовуються середніми підприємствами для конкретних екологічних потреб. ESG-інвестиції поєднують фінансування з експертною підтримкою та довгостроковим партнерством, але вимагають високого рівня корпоративного управління і часто передбачають втрату частини контролю, що робить їх доцільними для інноваційних компаній. Екологічне страхування слугує інструментом покриття специфічних ризиків і підвищення кредитоспроможності, хоча його використання ускладнюють високі премії та обмежене покриття, тому воно найбільш ефективне для підприємств із високим рівнем екологічних загроз.

Рекомендації щодо оптимізації використання фінансових інструментів сформовані на двох рівнях – підприємства та держави (табл. 6).

Для підприємств ключовими завданнями є розробка комплексної стратегії фінансування екологічної безпеки, впровадження систем екологічного менеджменту та підвищення прозорості звітності, що забезпечить ефективніше використання ресурсів і полегшить доступ до зовнішнього фінансування. На державному рівні важливим є створення

національної таксономії сталої діяльності, впровадження податкових стимулів та розвиток спеціалізованої фінансової інфраструктури. Сукупна реалізація цих заходів сприятиме стандартизації ринку зелених фінансів, підвищенню привабливості екоінвестицій і зростанню обсягів фінансування екологічної трансформації економіки.

Висновки. Дослідження підтвердило, що фінансові інструменти є важливим механізмом забезпечення економіко-екологічної безпеки підприємств, оскільки дозволяють поєднати економічні результати з вимогами сталого розвитку. Їх систематизація за джерелами, функціональним призначенням і часовими критеріями забезпечує можливість цілеспрямованого використання для реалізації як короткострокових потреб, так і стратегічних трансформацій бізнесу.

Водночас кожен інструмент має специфічні переваги й обмеження, що потребує ретельного вибору з урахуванням масштабу підприємства та характеру екологічних завдань. Ефективність їх застосування значною мірою залежить від внутрішніх організаційних змін на рівні компаній і від державної підтримки через формування сприятливого регуляторного середовища та фінансових стимулів.

Список використаних джерел:

1. Guizhou Wang, Hongrui Cui, Kjell Hausken. (2025). The evolution of green finance research: A comprehensive bibliometric analysis. *Heliyon*, Vol. 11. Iss. 3. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2025.e42161>
2. Mudalige, H.M.N.K. (2023). Emerging new themes in green finance: a systematic literature review. *Futur Bus*, No. 9. Article 108. DOI: <https://doi.org/10.1186/s43093-023-00287-0>
3. John Kingsley Woode. (2024). Green finance and green growth: A systematic literature review on awareness, existing channels, instruments, and techniques. *Development and Sustainability in Economics and Finance*, Vol. 1. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.dsef.2024.100004>
4. Fu, C., Lu, L. & Pirabi, M. (2023). Advancing green finance: a review of sustainable development. *Digital Economy and Sustainable Development*, Vol. 1. Article 20. DOI: <https://doi.org/10.1007/s44265-023-00020-3>
5. Peterson K. Ozili. (2022). Green finance research around the world: a review of literature. *International Journal of Green Economics*, Vol. 16. No. 1. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJGE.2022.125554>
6. Тарасова О. (2022). Особливості сталого інвестування в розвиток еколого-орієнтовної економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки*, Т. 312. № 6(2). С. 1680177. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-29)

7. Жибер Т.В. (2022). Використання кліматичного маркування як інструменту зеленого бюджетування в Україні: рекомендації та перспективи. *Фінанси України*, № 5. С. 29–42. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2022.05.029>
8. Козарезенко Л.В. (2023). Детермінанти реалізації принципів «зеленого» бюджетування. *Економічний вісник університету*, Вип. 56. С. 174–182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2023_56_23
9. Захарченко Н.В., Борисенко Н.В. (2019). Механізми фінансування «зелених інвестицій». *Environmental management*, № 1(65). С. 166–180. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/65.166>
10. Комісарук, Н.О. (2014). «Зелені інвестиції» як форма бюджетного фінансування природоохоронних заходів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*, Вип. 25. С. 158–161. URI: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/8412>
11. Діба М.І., Гернего Ю.О. (2021). Потенціал фінансування ініціатив зеленого курсу в Україні. *Фінанси України*, № 2. С. 73–84. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.02.073>
12. Латинін М., Біловіцька Ю. (2022). Теоретичні підходи до функціонування механізмів державної політики сталого розвитку «зеленої» економіки в Україні. *Науковий вісник: Державне управління*, № 1(11). С. 74–91. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-74-91](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-74-91)
13. Хринюк О. С., Корчовна М. Р. (2015). Система забезпечення економічної безпеки підприємства: основні елементи. *Ефективна економіка*, № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3927>
14. Хахалєв, Д., & Немашкало, К. (2024). Інструменти фінансування «зеленого» інвестування в умовах сталого розвитку. *Development service industry management*, № (2), С. 119–125. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(18\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(18))

References:

1. Guizhou Wang, Hongrui Cui, Kjell Hausken. (2025). The evolution of green finance research: A comprehensive bibliometric analysis. *Heliyon*, Vol. 11. Iss. 3. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2025.e42161>
2. Mudalige, H.M.N.K. (2023). Emerging new themes in green finance: a systematic literature review. *Futur Bus*, No. 9. Article 108. DOI: <https://doi.org/10.1186/s43093-023-00287-0>
3. John Kingsley Woode. (2024). Green finance and green growth: A systematic literature review on awareness, existing channels, instruments, and techniques, *Development and Sustainability in Economics and Finance*, Vol. 1. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.dsef.2024.100004>
4. Fu, C., Lu, L. & Pirabi, M. (2023). Advancing green finance: a review of sustainable development. *Digital Economy and Sustainable Development*, Vol. 1. Article 20. DOI: <https://doi.org/10.1007/s44265-023-00020-3>
5. Peterson K. Ozili. (2022). Green finance research around the world: a review of literature. *International Journal of Green Economics*, Vol. 16. No. 1. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJGE.2022.125554>
6. Tarasova, O. (2022). Osoblyvosti staloho investuvannia v rozvytok ekoloho-orientovanoi ekonomiky [Features of sustainable investment in the development of an environmentally oriented economy]. *Bulletin of Khmelnytsky National University. Series: Economic Sciences*, Vol. 312. No. 6(2). Pp. 168–177. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-29) (in Ukrainian)
7. Zhyber, T.V. (2022). Vykorystannia klimatychnoho markuvannia yak instrumentu zelenoho biudzhetuвання v Ukraini: rekomendatsii ta perspektyvy [The use of climate labeling as a tool of green budgeting in Ukraine: recommendations and prospects]. *Finance of Ukraine*, No. 5. Pp. 29–42. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2022.05.029> (in Ukrainian)
8. Kozarezenko, L.V. (2023). Determinanty realizatsii pryntsyypiv «zelenoho» biudzhetuвання [Determinants of the implementation of the principles of “green” budgeting]. *Economic Bulletin of the University*, Is. 56. Pp. 174–182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2023_56_23 (in Ukrainian)
9. Zakharchenko, N.V., & Borysenko, N. V. (2019). Mekhanizmy finansuvannia “zelenykh” investytsii [Financing mechanisms for “green investments”]. *Environmental management*, No. 1(65). Pp. 166–180. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/65.166> (in Ukrainian)
10. Komisaruk, N.O. (2014). “Zeleni investytsii” yak forma biudzhethnoho finansuvannia pryrodookhoronnykh zakhodiv [«Green investments» as a form of budget financing of environmental protection measures]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, Iss. 25. Pp. 158–161. URI: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/8412> (in Ukrainian)
11. Dyba, M.I., & Herneho, Yu.O. (2021). Potentsial finansuvannia initsiatyv zelenoho kursu v Ukraini [The potential of financing Green Deal initiatives in Ukraine]. *Finance of Ukraine*, No. 2. Pp. 73–84. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.02.073> (in Ukrainian)
12. Latynin, M., & Bilovitska, Yu. (2022). Teoretychni pidkhody do funktsionuvannia mekhanizmiv derzhavnoi polityky staloho rozvytku “zelenoi” ekonomiky v Ukraini [Theoretical approaches to the functioning of mechanisms of state policy for sustainable development of the “green” economy in Ukraine]. *Scientific Bulletin: Public Administration*, No. 1(11). Pp. 74–91. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-74-91](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-74-91) (in Ukrainian)
13. Хринюк, О. С., & Корчовна, М. Р. (2015). Система забезпечення економічної безпеки підприємства: основні елементи [System of ensuring the economic security of an enterprise: main elements]. *Efficient economy*, № 3. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3927> (in Ukrainian)
14. Хахалєв, Д., & Немашкало, К. (2024). Інструменти фінансування «зеленого» інвестування в умовах сталого розвитку [Tools for financing green investment in the context of sustainable development]. *Development Service Industry Management*, no. (2), pp. 119–125. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(18\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(18)) (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 10.09.2025